ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЮРИДИК УНИВЕРСИТЕТИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”
Тошкент давлат юридик университети ректори

___________ Р.Хакимов

2020 йил “___” ___________

Фуқаролик процессуал ҳуқуқи

модули дастури (силлабус)

6 КРЕДИТ (ECTS)

Билим соҳаси:	200000	–	Ижтимоий соҳа, бизнес ва ҳуқуқ
Таълим соҳаси:	240000	–	Ҳуқуқ
Таълим йўналиши:	5240100	–	Юриспруденция (фаолият турлари бўйича)

Модулга оид маълумотлар

Модуль коди: ________________
Модуль номи: Фуқаролик процессуал ҳуқуқи
Семестр / Ўқув йили: 5 / 2020-2021
Кафедра номи: Фуқаролик процессуал ва иқтисодий процессуал ҳуқуқи
Соатлар / кредитлар сони: 6 кредит (60 соат)
Курс муаллифлари / Профессор-ўқитувчи:
ю.ф.д., профессор Эсанова Замира Нормуратовна
(z.esanova@tsul.uz)
Қабул соатлари: тасдиқланган режа-график асосида.
Тасдиқланган: университет Кенгашининг 20___ йил “____”_________даги ____ - сон қарори.

Тошкент – 2020

I. МОДУЛ ТАВСИФИ

“Фуқаролик процессуал ҳуқуқи” модули фуқаролик суд ишларини юритиш турлари, фуқаролик процессуал ҳуқуқининг умумий ва махсус қисмига оид процессуал институтларини ўрганишга бағишланган. Шу билан бирга, ўқув курси доирасида замонавий фуқаролик процессуал ҳуқуқи, фуқаролик ишлари бўйича процессуал ҳужжатлар лойиҳаларини тузиш ва оғзаки кўрсатувлар тайёрлашга алоҳида эътибор қаратилган. Мазкур модул фуқаролик процессуал ҳуқуқи амалиёти ва қонунчилигини ўқув материаллари, маъруза, семинар ва ёзма топшириқларни қамраб олади.

Модул ўзбек, рус ва инглиз тилларида олиб борилади.

II. МОДУЛ АСОСИЙ ТАЛАБЛАРИ

Модул бакалавриат 3-курс бўлган талабалар учун мўлжалланган бўлиб, улардан ишларни судга қадар ва судда ҳал қилишнинг моддий ва процессуал хусусиятлари ҳамда моддий ва процессуал қонун нормаларини тўғри қўллаш ва шарҳлаш юзасидан зарур билим, кўникма ва малакани шакллантириш талаб этилади.

III. АННОТАЦИЯ

ECTS. 60 аудитория соати.

Маъруза	Семинар машғулот	Лаборатория	Баҳолаш	Мустақил таълим	Жами
20	35	0	5	90	150

Модул индивидуал ва жамоавий вазифаларнинг уйғунлиги асосида, назарий ва амалий кўникмаларни ривожлантиришга йўналтирилган машғулот тарзида ташкил этилган. Модул давомида талабалар ўқув-машғулот суди (Moot Court)да иштирок этадилар. Мазкур модул асосан фуқаролик процессуал ҳуқуқи, шунингдек процессуал ҳуқуқ соҳасидаги ҳуқуқий билимларини чуқурлаштиришни ўзига мақсад қилган миллий ва хорижий талабалар учун фойдали бўлади.

IV. МОДУЛДАН КЎЗЛАНГАН МАҚСАДЛАР

Фуқаролик процессуал ҳуқуқи модулнинг мақсади талабаларга фуқаролик процессуал ҳуқуқига оид асосий манбалар ва институтлар ҳақида маълумот бериш ҳисобланади.

Модулнинг асосий мақсади талабаларга фуқаролик судлари томонидан ҳал этилган фуқаролик суд ишларини таҳлил қила олиш, тадқиқот олиб бориш ва ҳуқуқий далиллар тайёрлаш ва тақдим этиш қобилиятларини шакллантириш саналади. Модул охирида талабалар ишларни судга қадар ва судда ҳал қилишнинг моддий ва процессуал хусусиятлари ҳамда моддий ва процессуал қонун нормаларини тўғри қўллаш ва шарҳлашни англаб етадилар ва амалий-ҳуқуқий кўникмаларга эга бўладилар.

Ушбу мақсад юқорида қайд этилган кўникмаларни ривожлантириш учун муҳим бўлган бир неча босқичларни амалга ошириш зарурлигини англатади.

Ушбу мақсад юқорида қайд этилган кўникмаларни ривожлантириш учун муҳим бўлган бир неча босқичларни амалга ошириш зарурлигини англатади. Улар: фуқаролик процессуал ҳуқуқининг назарияси ҳақида билимларга эга бўлиш, фуқаролик суд ишларини ўрганиш ҳамда фуқаролик процессуал ҳуқуқ институтларининг процессуал хусусиятларини таҳлил қилишдан иборат. Ушбу ўқув курси талабаларни фуқаролик суд процесси мусобақаларида, айниқса Ўзбекистон Республикаси Олий суди ва туманлараро фуқаролик судларида ўқув-машғулот судида қатнашишга тайёрлаш учун платформа ҳам саналади.

V. МОДУЛДАН КУТИЛГАН НАТИЖАЛАР

Модул охирида талабалар қуйидагилар бўйича билимга эга бўладилар:

• фуқаролик процессуал ҳуқуқи принциплари, фуқаролик суд ишларини юритиш турлари, босқичлари, фуқаролик процесси субъектлари, даъво, буйруқ ва алоҳида тартибда иш юритиш, ҳакамлик суди ҳал қилув қарори билан боғлиқ ишларни кўриш, суд ҳужжатларини қайта текшириш, шунингдек чет эллик шахслар иштирокидаги ишларни юритишга оид миллий қонунчилик;

• фуқаролик суд ишларини юритиш вазифалари, фуқаролик ишларнинг судга тааллуқлилиги ва судловга тегишлилиги, фуқаролик ишларини судда кўришнинг процессуал хусусиятларини бир-биридан фарқлаш, фуқаролик процесси билан боғлиқ асосий масалалар;

• фуқаролик процессуал ҳуқуқида қўлланиладиган институтлар, фуқаролик суд процесси муҳокамасининг бошланиши, фуқаролик суд процесси жараёнида далилларни олиш, фуқаролик суд ҳужжатлари турлари, шунингдек ижрога қаратиш.

Қуйидаги кўникмаларга эга бўладилар:

• олинган билимлардан реал ҳаётда қўллаш, масалан, фуқаролик ишлари бўйича низоларни ҳал қилишда қатнашиш;

• фуқаролик процессуал ҳуқуқининг ўзига хос атамалари ва манбаларидан фойдаланиш;

• фуқаролик суд ишларини тадқиқ ва таҳлил қилиш ҳамда шарҳлаш;

• фуқаролик суд ишларини таҳлил қилиш ва ҳал этиш, ҳуқуқий позицияни шакллантириш ва процессуал ҳужжатларни тайёрлаш;

• оғзаки нутқ қобилияти ва риторика;

• ўқув-машғулот суд (Moot Court) мусобақаларида иштирок этиш;

• қонун ҳужжатлари билан ишлаш (халқаро ва миллий), фуқаролик процессуал ҳуқуқи ва фуқаролик суд амалиётига оид илмий адабиётлар ва таҳлилий материалларни тушуниш.

Қуйидаги қобилиятларни эгаллайдилар:

• ахборот билан ишлаш (турли манбалардан илмий ва касбий вазифаларни бажариш учун зарур бўлган маълумотларни излаш, баҳолаш ва фойдаланиш, шу билан бирга тизимли ёндошув);

• кундалик ҳуқуқий фаолиятда фуқаролик процессуал ҳуқуқни қўллаш;

• муаммонинг энг самарали ва мақбул ҳуқуқий ечимини топиш, муаммога ҳамда мижозга йўналтирилган ёндашувларни ривожлантириш;

• юридик, қиёсий ва бошқа ўзига хос методдан фойдаланган ҳолда, тегишли ҳуқуққа оид маълумотни излаш, таҳлил қилиш ва ишлаш;

• профессионал соҳада юзага келадиган ҳуқуқий муаммолар ва вазиятларни тавсифлай билиш.

VI. МОДУЛ РЕЖАСИ

1. Жадвал: Мавзулар бўйича жами соатлар

№	Мавзулар сарлавҳалари	Жами соат	Аудитория соати		Мустақил таълим соатлари
			Маъруза	Семинар	
1.	1-мавзу. Фуқаролик процессуал ҳуқуқига кириш	4	2	2	6
2.	2-мавзу. Фуқаролик ишларининг тааллуқлилиги ва судловлилиги	4	2	2	8
3.	3-мавзу. Фуқаролик суд ишларини юритиш иштирокчилари	6	2	4	10
4.	4-мавзу. Фуқаролик процессида исботлаш ва далиллар. Фуқаролик процессида даъво	6	2	4	8
5.	5-мавзу. Суд харажатлари. Процессуал мажбурлов чоралари. Процессуал муддатлар.	4	2	2	8
6.	6-мавзу. Фуқаролик ишини қўзғатиш, тайёрлаш ва судда муҳокама қилиш. Биринчи инстанция судининг қарорлари	6	2	4	10
7.	7-мавзу. Буйруқ тартибида иш юритиш. Сиртдан иш юритиш.	4	2	2	6

			ғояларни танқидий фикрлашсиз такрорлайди. Иш кўплаб исботланмаган қарашлар ва баёнотларни ўз ичига олиб, далиллар келтирилмаган ёки асоссиз ва чекланган.
F	49–0	Йиқилган	Инсофсиз хулқ-атвор (плагиат). Саволга жавоб берилмаган. Саволга алоқадор бўлмаган маълумотлар келтирилган. Талаба иш ҳақида тасаввурга эга эмас ва материаллардан фойдалана олиш бўйича базавий билимларни кўрсата олмаган. Шу билан бирга иш плагиат билан ёзилган.

IX. ИМТИҲОН ТУРИ

Оралиқ назорат:

– Модул ўқитувчиси (инструктор) билан келишилган ҳолда казусни таҳлил қилиш (5-10 босма варақ (Times New Roman, 14 пт);

– Оралиқ назоратда: ўтилган мавзуларда муҳокама қилинган асосий масалалар бўйича тушунча ҳосил қилинганлигини текшириш учун модул-машғулот судлари (Moon Courts), муҳокамалар ҳамда тест ва савол-жавоблар ўтказилади.

Якуний назорат:

– Имтиҳон – курс давомида олинган билим ва кўникмаларни баҳолаш; ёзма саволларни ёки ўқув дастури (syllabus) материаллари бўйича казус, хусусан назарий ва амалий жиҳатларни ўз ичига олади (case study).

X. ЙЎРИҚНОМА

– таълимнинг интерфаол технологияларидан фойдаланиш (case study, кичик гуруҳларда ишлаш; конференциялар, ҳуқуқшунос амалиётчилар томонидан тақдимотлар);

– симуляция (moot court)дан фойдаланиш модулнинг асосий қисмини ташкил этади;

– Power Point тақдимотларидан фойдаланиш.

			асосий жиҳатларини тушунганликдан далолат беради. Иш айрим жиҳатларини инобатга олмаганда умумий мантиқий тузилишга эга. Мулоҳазаларда аниқлик, равонлик, диққат ва контентни англаш етарли даражада эмаслиги кўзга ташланади. Аниқ фикрлар бўлса-да, ҳар томонлама ифодаланмаган ҳамда мустақил ёндашилмаган ҳолда мавжуд фикрлар ва талқинларни қабул қилиш билан чекланилган. Ишни ёритишда, манбалар билан ишлашда ва ишнинг тузилишида хато ва камчиликларга йўл қўйилган ҳамда танқидий фикрлар етарли даражада асослантирилмаган. Матндаги грамматик ва синтактик хатолар унинг равонлигига салбий таъсир этган, бироқ унинг асосий маъносини бузмаган. Ушбу даражадаги ишлар одатда етарли даражада адабиётлар ва асослар билан тасдиқланмаган фикрлардан иборатдир.
C-	59–56	Қониқарлирок	Бундай иш қўйилган савол юзасидан жуда тор тушунчани очиб бериб, жиддий хато ва камчиликларни намоён этади. Иш мавзу бўйича фақатгина юзаки тушунчани ҳамда ишнинг катта қисми алоқадор бўлмаган материалларни ўз ичига олади.
D	55–50	Қониқарсиз	Талабга жавоб бермайди (имтиҳондан ўтмаган). Ишнинг катта қисмида мавзудан четга чиқилган, марказий фикр мавжуд эмас, манбалар ва ҳаволалардан ноизчил ёки етарли даражада фойдаланилмаган ҳамда грамматик ва синтактик хатоларга такрор-такрор йўл қўйилган. Мулоҳазаларни базўр фаҳмлаш мумкин, жуда ёмон тартиб берилган, фикрларни англаб олиш мушкул ёки англашнинг имкони йўқ. Иш мавжуд

8.	8-мавзу. Суд томонидан даъво ишини юритиш тартибида кўриладиган ишлар	6	2	4	10
9.	9-мавзу. Алоҳида тартибда иш юритиш	5	1	4	8
10.	10-мавзу. Ҳакамлик судининг ҳал қилув қарорлари билан боғлиқ ишларни юритиш. Фуқаролик процессида чет эл фуқаролари ва ташкилотлар, фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг иштироки.	2	1	1	6
11.	11-мавзу. Суд ҳужжатларини қайта кўриш. Суд ҳужжатларининг ижроси	8	2	6	10
	Жами:	**55**	**20**	**35**	**90**

2. МОДУЛ ТАРКИБИ

1-мавзу. Фуқаролик процессуал ҳуқуқига кириш

1. Суд орқали ҳимояланиш ҳуқуқи
2. Фуқаролик процессуал ҳуқуқи тушунчаси, тизими ва манбалари
3. Фуқаролик суд ишларини юритиш турлари
4. Фуқаролик процессининг босқичлари
5. Фуқаролик суд ишларини юритиш принциплари
6. Фуқаролик процессуал ҳуқуқий муносабатлар тушунчаси ва элементлари.

Зарурий адабиётлар:

Sh. Shorahmetov. O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual huquqi. –Toshkent: Adolat, 2007. Б.6-55.

Фуқаролик ишлари бўйича судга мурожаат қилиш тартиби / Х. Ёдгоров [ва бошқ.] -Тошкент : Baktria press, 2016. — 224 б.

М.Мамасиддиқов. Фуқаролик процессуал ҳуқуқи. Дарслик. Умумий қисм. – Тошкент. ТДЮИ. 2014. –Б. 10-102.

Д.Хабибуллаев. Fuqarolik protsessual huquqi (savollar va javoblar). —

Toshkent, TDYU. 2018. –Б. 6-23.

Mamasiddiqov M.M., Yodgorov X.B., Davletov O'.M. Fuqarolik protsessual huquqi. Umumiy qism. Darslik. –Toshkent, O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi Harbiy-texnik instituti, 2018. –Б. 6-92.

2-мавзу. Фуқаролик ишларининг тааллуқлилиги ва судловлилиги

1. Фуқаролик ишларининг тааллуқлилиги тушунчаси ва турлари
2. Фуқаролик ишларининг судловлилиги тушунчаси ва турлари
3. Тааллуқлиликни судловлиликдан фарқи
4. Судга таалуқли ишлар
5. Ишни бир суддан бош судга ўтказиш асослари
6. Тааллуқлилик ва судловлилик қоидаларига риоя қилмаслик оқибатлари

Зарурий адабиётлар:

Sh. Shorahmetov. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual huquqi. –Toshkent: Adolat, 2007. Б.123-151.

М.Мамасиддиқов. Фуқаролик процессуал ҳуқуқи. Дарслик. Умумий қисм. – Тошкент. ТДЮИ. 2014. –Б. 250-295.

Д.Хабибуллаев. Fuqarolik protsessual huquqi (savollar va javoblar). — Toshkent, TDYU. 2018. –Б. 78-89

Mamasiddiqov M.M., Yodgorov X.B., Davletov O'.M. Fuqarolik protsessual huquqi. Umumiy qism. Darslik. –Toshkent, O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi Harbiy-texnik instituti, 2018. –Б. 235-272.

3-мавзу. Фуқаролик суд ишларини юритиш иштирокчилари

1. Фуқаролик процессида тарафлар ва уларнинг процессуал ҳуқуқ ва мажбуриятлари
2. Фуқаролик процессида учинчи шахсларнинг иштироки
3. Фуқаролик процессида вакил иштироки
4. Фуқаролик процессида прокурор иштироки
5. Фуқаролик процессида бошқа шахсларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи давлат бошқарув органлари ва ташкилотлар ва айрим фуқароларнинг иштироки
6. Одил судловни амалга оширишга кўмаклашувчи шахслар

Зарурий адабиётлар:

Sh. Shorahmetov. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual huquqi. –Toshkent: Adolat, 2007. Б.56-103.

М.Мамасиддиқов. Фуқаролик процессуал ҳуқуқи. Дарслик. Умумий қисм. – Тошкент. ТДЮИ. 2014. –Б. 104-211.

Д.Хабибуллаев. Fuqarolik protsessual huquqi (savollar va javoblar). — Toshkent, TDYU. 2018. –Б. 26-52.

Mamasiddiqov M.M., Yodgorov X.B., Davletov O'.M. Fuqarolik protsessual

			даражадаги иш камроқ методологик хусусиятга эга бўлса-да, малакали ва мавзуни аниқ тушуниш ва соҳадаги баҳсларда танқидий иштирок этиш қобилиятини бироз намоён этади. Мисоллар ва келтирилган асослар ифодаланган бўлса-да, айрим ҳолларда ўринли қўлланилмаган. Ишнинг тузилиши атрофлича бўлса-да, фикрларнинг келтириш тартиби ҳамда уларни аниқ ва мантиқий изчил ифодалашда камчиликларга йўл қўйилган. Айрим алоқадор бўлмаган манбалардан фойдаланилган. Иш изчил таҳлилий ҳарактерга эга бўлмаса-да, айрим ўринларда ушбу сифатлар кўзга ташланади. Ушбу иш мақбул таълим стандартларини ўзида ифодалаган, бироқ бир қанча грамматик ва синтактик хатоларга йўл қўйилган ҳолда ёзилган.
C+	70–67	Жуда Қониқарли	Ишда ишончли талқин ва асослар келтиришда хатоларга йўл қўйилган. Саволга қисман жавоб берилган. Иш асосан баёний тарзда (таҳлилдан ҳоли) ифодаланган. Мантиқий боғлаш етарли даражада эмас. Баъзи хулосалар хато келтирилган. Ушбу даражадаги ишлар муаммо мавзусини базавий англашни ва ҳуқуқни қўллаш бўйича маълум кўникмаларни намоён этади. Манбалар кўрсатилмаган ёки тўғри кўрсатилмаган ёхуд етарли даражада кўрсатилмаган. Ушбу иш қониқарли талаблар асосида, бироқ бир қанча грамматик ва синтактик хатоларга йўл қўйилган ҳолда ёзилган.
C	66–60	Қониқарли	Тадқиқот масаласи ажратилган, бироқ етарли даражада очиб берилмаган ёки қисман жавоб берилган. Ишдаги назариядан тортиб хулосаларга қадар тадқиқот мавзуси билан боғлиқ ёки қисман боғлиқ мулоҳазаларга асосан мавзунинг

			асосли ва мақсадга мувофиқ равишда қўлланилган бўлиб, айнан тегишли маълумотларга асосланган ҳолда аниқлик ва изчилликни ўзида намоён этади. Иш ўзида “А-” даражадаги хусусиятларни тўлиқ ифодаламаган. Ушбу иш яхши таълим стандартларини ўзида ифодалаган ҳолда яхши ёзилган.
В	81–77	Яхши	Иш мавзунинг аниқ англанганлиги ва тадқиқот соҳасидаги мунозараларда танқидий иштирок этиш имкониятини ифода этиб, малакали ва методологик хусусиятга эга. Тадқиқот масалалари аниқ кўрсатиб ўтилган ва жавоб берилган. Асосий мулоҳазалар аниқ, мисоллар ҳамда асослар ўринли қўлланилган. Иш “В+” даражадаги ишларга қараганда пастроқ сифатда ва унчалик оригинал эмас. Ишда фикрлар яхши тартибда келтирилган, баён аниқ ҳамда мантиқан изчил, кириш ва хулоса қисмлари равон ифодаланган. Манбалардан юқори даражадаги ишлардек тизимли ёндашилмаган бўлса-да, ўринли қўлланилган. Иш “В+” даражадаги ишлар каби изчил бўлмаса-да, таҳлилий қобилиятни намоён этади. Ушбу иш яхши таълим стандартларини ўзида ифодалаган ҳолда жиддий грамматик ва синтактик хатолардан ҳоли равишда ёзилган.
В-	76–71	Яхшироқ	Иш тўлиқ ёритилишига эришилмаган ва далиллар келтиришда ҳамда талқинда кичик хатоларга йўл қўйилган. Тадқиқот учун савол таҳлил қилинган бўлса-да ҳамда унга иш давомида жавоб берилган бўлса-да, фикрларга танқидий ёндашилмаган. Иш кам таҳлил этилиб, асосан баёний тарзда ифодаланган. Баъзи қисмларда мантиқий хатоликка йўл қўйилган ва асоссиз хулосаларга келинган. Ушбу

huquqi. Umumiy qism. Darslik. –Toshkent, O‘zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi Harbiy-texnik instituti, 2018. –Б. 94-196.

4-мавзу. Фуқаролик процессида исботлаш ва далиллар. Фуқаролик процессида даъво

1. Далил ва исботлаш тушунчаси
2. Исботлаш воситалари
3. Далилларни таъминлаш
4. Даъво, унинг элементлари ва унинг турлари
5. Даъвога бўлган ҳуқуқ ва даъво қўзғатишга бўлган ҳуқуқ
6. Даъвони бирлаштириш ва ажратиш
7. Қарши даъво ва уни қабул қилиш шартлари
8. Даъвони таъминлаш тушунчаси ва чоралари

Зарурий адабиётлар:

Sh. Shorahmetov. O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual huquqi. –Toshkent: Adolat, 2007. Б.152-195.

М.Мамасиддиқов. Фуқаролик процессуал ҳуқуқи. Дарслик. Умумий қисм. – Тошкент. ТДЮИ. 2014. –Б. 298-339, -Б. 378-407.

Д.Хабибуллаев. Fuqarolik protsessual huquqi (savollar va javoblar). — Toshkent, TDYU. 2018. –Б. 89-113.

Фуқаролик ишлари бўйича судларда экспертиза тайинлаш хусусиятлари Амалий қўлланма. — Тошкент : Baktria press, 2017. -208б.

Mamasiddiqov M.M., Yodgorov X.B., Davletov O‘.M. Fuqarolik protsessual huquqi. Umumiy qism. Darslik. –Toshkent, O‘zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi Harbiy-texnik instituti, 2018. –Б. 275-351.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Фуқаролик ишларини кўришда судлар томонидан далилларга оид қонун нормаларини қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида"ги 2007 йил 2 октябрдаги 11-сон қарори.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Фуқаролик ишлари бўйича экспертиза тайинлаш, ўтказиш ва эксперт хулосасига баҳо беришда суд амалиётида келиб чиқадиган айрим масалалар ҳақида"ги 2008 йил 12 декабрдаги 24-сон қарори.

5-мавзу. Суд харажатлари. Процессуал мажбурлов чоралари. Процессуал муддатлар.

1. Суд харажатлари тушунчаси ва турлари
2. Давлат божидан озод қилиш асослари
3. Суд харажатларини тақсимлаш
4. Процессуал мажбурлов чоралари
5. Процессуал муддатлар тушунчаси ва турлари
6. Процессуал муддатларни ҳисоблаш, тўхтатиб туриш, кечиктириш ва тиклаш, уни ўтказиб юбориш оқибатлари

Зарурий адабиётлар:

Sh. Shorahmetov. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual huquqi. –Toshkent: Adolat, 2007. Б.104-122.

М.Мамасиддиқов. Фуқаролик процессуал ҳуқуқи. Дарслик. Умумий қисм. – Тошкент. ТДЮИ. 2014. –Б. 214-249.

Д.Хабибуллаев. Fuqarolik protsessual huquqi (savollar va javoblar). — Toshkent, TDYU. 2018. –Б.59-77.

Mamasiddiqov M.M., Yodgorov X.B., Davletov O'.M. Fuqarolik protsessual huquqi. Umumiy qism. Darslik. –Toshkent, O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi Harbiy-texnik instituti, 2018. –Б.197-351.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Фуқаролик ишлари бўйича суд харажатларини ундириш амалиёти тўғрисида"ги 2009 йил 24 ноябрдаги 14-сон қарори.

6-мавзу. Фуқаролик ишини қўзғатиш, тайёрлаш ва судда муҳокама қилиш. Биринчи инстанция судининг қарорлари

1. Фуқаролик ишини қўзғатиш тартиби
2. Ариза ва унинг мазмуни
3.Аризани қайтариш ва рад қилиш асослари
4. Фуқаролик ишини судга кўришга тайёрлаш мақсад ва вазифалари
5. Ишни судда кўришга тайёрлашда судья томонидан амалга ошириладиган процессуал ҳаракатлар
6. Ишни судда кўриш тушунчаси ва аҳамияти.
7. Суд мажлиси қисмлари
8. Суд ҳал қилув қарори ва унинг мазмуни
9. Суд ажримлари тушунчаси ва турлари

Зарурий адабиётлар:

Sh. Shorahmetov. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual huquqi. –Toshkent: Adolat, 2007. Б.196-255.

М.Мамасиддиқов. Фуқаролик процессуал ҳуқуқи. Дарслик. Умумий қисм. – Тошкент. ТДЮИ. 2014. –Б.409-513.

Д.Хабибуллаев. Fuqarolik protsessual huquqi (savollar va javoblar). — Toshkent, TDYU. 2018. –Б. 114-140.

Mamasiddiqov M.M., Yodgorov X.B., Davletov O'.M. Fuqarolik protsessual huquqi. Maxsus qism. Darslik. –Toshkent, O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi Harbiy-texnik instituti, 2018. –Б.34-144.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Фуқаролик, жиноят ва маъмурий ишларни кўришда суд мажлисларини видеоконференцалоқа режимида ўтказишнинг айрим масалалари тўғрисида"ги 2017 йил 24 июндаги 23-сон қарори.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Биринчи инстанция суди томонидан фуқаролик процессуал қонун нормаларини қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида"ги 2018 йил 19 майдаги 14-сон қарори.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Фуқаролик ишларини

			ифодаланган. Қўйилган масалалар талаба томонидан тегишли методология, услуб ва маълумотлар манбаларидан фойдаланилган ҳолда, ишончли далиллар асосида очиб берилган. Иш грамматик хатолардан ҳоли ва ўзига хос мустақил усулда мукаммал ёзилган. Мулоҳазалар етарли даражада ривожлантирилган бўлиб, таҳрирга муҳтож бўлмаган мукаммал иш саналади.
A-	92–86	Зўр	Иш етарли даражада мустақил ва танқидий фикр-мулоҳазаларни, анализ ва синтез қилиш қобилиятини, мантиқий изчилликни, қатор манбалардан фойдаланилиб кенг мушоҳада юритишни ҳамда мавзуни мукаммал тушунишни намоён этади. Шунингдек, иш жуда яхши тадқиқ қилиниб, жавобда асосли мулоҳазалар билдирилган. Ушбу иш оригинал ва талқин моҳирона олиб борилганлиги, тадқиқот танқидий таҳлил ва танқидий баҳолаш орқали зарур тадқиқот методологияси, услублари ва манбаларидан фойдаланилган ҳолда ёндашилганлиги билан "B+" даражадаги ишдан яхшироқ ҳисобланади. Иш юқори таълим стандартлари асосида ёзилган бўлиб, бироз таҳрир қилиш орқали мукаммал даражага етказилиши мумкин.
B+	85–82	Жуда яхши	Ушбу ишдаги мулоҳазалар бевосита мавзуга алоқадор ишончли далиллар асосида, тегишли масалаларни англаган ҳолда қатъий танқидий фикр ва таҳлилий маҳорат билан жуда яхши тадқиқ этилган. Ишда тегишли методология ва зарур адабиётлардан фойдаланилганликни кўриш мумкин. Иш мустақил фикр ва ўзига хос ёндашув асосида ёзилган. Намуналар, амалий мисоллар, ва келтирилган далиллар ишончли,

Хорижий адабиётлар

1. Richard D. Freer, Wendy Collins Perdue. Civil Procedure: Cases, Materials and Questions. 7 edition (April 1, 2016). – 936 p.

2. Joseph W. Glannon. Examples & Explanations: civil procedure. 8th Edition (January 22, 2018). –752 p.

3. Federal Rules of Civil Procedure: 2019 Edition. Michigan Legal Publishing Ltd. 2019. –180 p.

4. Власов, А. А. Гражданский процесс : учебник и практикум для академического бакалавриата / А. А. Власов. — 9-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. — 470 с.

5. Лебедев М. Ю. Гражданский процесс . 8-е изд., пер. и доп. Учебник для академического бакалавриата-М.:Издательство Юрайт,2019-354с.

6. Афанасьев С. Ф., Зайцев А. И. Гражданское процессуальное право. 6-е изд., пер. и доп. Учебник для академического бакалавриата-М.:Издательство Юрайт, 2019. 522с.

Электрон таълим ресурслари

1. http://www.lex.uz
2. http://www.oliysud.uz
3. http://www.ziyonet.uz.
4. http://www.norma.uz.

VIII. БАҲОЛАШ ТИЗИМИ

А. Баҳолаш

1) Оралиқ назорат – 40 %, ўз ичига:
– Семинарларда фаол иштироки – 5%;
– Ўқув-машғулот суди (Moot court) – 5%;
– Case study имтиҳони (якка ёки гуруҳда ишлаш, тақдимот, таҳлилий мақола) –30%;

2) якуний назорат (казус таҳлили асосида жавоб бериш) – 60%.

В. Баҳолаш

Баҳо	Балл (фоизда)	Тавсиф	Изоҳ
A	100–93	Жуда зўр	Мустақил фикрлаш ва танқидий мулоҳазани ўзида ифодалаган мукаммал иш. Савол юқори савияда тадқиқ этилиб, тизимли ва тўлиқ асосли тўғри жавоб берилган. Ишда мавзунинг тўлиқ моҳияти, талқиннинг пухталиги, тадқиқотнинг зарур даражада танқидий баҳоланиши ўзига хос тарзда

суд муҳокамасига тайёрлаш тўғрисида"ги 2018 йил 24 августдаги 26-сон қарори.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг «Суднинг ҳал қилув қарори ҳақида»ги 2019 йил 24 майдаги 12-сон қарори.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Фуқаролик ишлари бўйича биринчи инстанция судининг ажримлари тўғрисида" 2019 йил 25 октябрдаги 19-сон қарори.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Суд муҳокамаси ошкоралигини ва судлар фаолиятига доир ахборот олиш ҳуқуқини таъминлаш тўғрисида" 2020 йил 21 февралдаги 04-сон қарори

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Судлар томонидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудида коронавирус инфекцияси (COVID-19) тарқалишининг олдини олишга қаратилган чоралар жорий этилиши муносабати билан қонун ҳужжатларини қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида" 2020 йил 28 апрелдаги 08-сон қарори

7-мавзу. Буйруқ тартибида иш юритиш. Сиртдан иш юритиш.

1. Буйруқ тартибида иш юритиш тушунчас ва тартиби
2. Суд буйруғи чиқариш учун талаблар
3. Суд буйруғини бекор қилиш тартиби
4. Сиртдан иш юритиш асослари
5. Сиртдан ҳал қилув қарори чиқариш тартиби
6. Сиртдан қабул қилинган ҳал қилув қарорини қайта кўриш тартиби
7. Сиртдан ҳал қилув қарори устидан шикоят қилиш тартиби

Зарурий адабиётлар:

Sh. Shorahmetov. O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual huquqi. –Toshkent: Adolat, 2007. Б.256-268.

М.Мамасиддиқов. Фуқаролик процессуал ҳуқуқи. Дарслик. Умумий қисм. – Тошкент. ТДЮИ. 2014. –Б.343-347; 514-534.

Д.Хабибуллаев. Fuqarolik protsessual huquqi (savollar va javoblar). — Toshkent, TDYU. 2018. –Б. 141-150.

Mamasiddiqov M.M., Yodgorov X.B., Davletov O‘.M. Fuqarolik protsessual huquqi. Maxsus qism. Darslik. –Toshkent, O‘zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi Harbiy-texnik instituti, 2018. –Б.6-26; 147-157.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Буйруқ тартибида иш юритишни тартибга солувчи қонун нормаларини қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида"ги 2006 йил 3 февралдаги 4-сон қарори.

8-мавзу. Суд томонидан даъво ишини юритиш тартибида кўриладиган ишлар

1. Никоҳдан жаратиш тўғрисидаги ишларни судда кўришнинг процессуал хусусиятлари
2. Алимент ундириш тўғрисидаги ишларни судда кўришнинг процессуал хусусиятлари

3. Оталикни белгилаш тўғрисидаги ишларни судда кўришнинг процессуал хусусиятлари
4. Мазкур турдаги ишларнинг тааллуқлилиги ва судловлилиги, ишни қўзғатиш ва ишни судда кўришга тайёрлашнинг процессуал хусусиятлари.
5. Ушбу турдаги ишлар бўйича суд ҳал қилув қарори ва унинг мазмуни
6. Меҳнатга оид низолар тушунчаси ва турлари
7. Меҳнага оида низоларни судда қўзғатиш, тайёрлаш ва кўришнинг процессуал хусусиятлари
8. Уй-жойга оид низолар тушунчаси ва турлари
9. Уй-жойга оид низоларни судда қўзғатиш, тайёрлаш ва кўришнинг процессуал хусусиятлари
10. Ушбу турдаги ишлар бўйича суд ҳал қилув қарори ва унинг мазмуни ва ижро этиш тартиби

Зарурий адабиётлар:

Sh. Shorahmetov. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual huquqi. –Toshkent: Adolat, 2007. Б.270-343.

Оила ва никоҳ муносабатларидан келиб чиқувчи низолар бўйича суд амалиёти. Амалий қўлланма. –Тошкент. 2017. -273 б.

Ёдгоров Х. Меҳнат ҳуқуқий муносабатларидан келиб чиқадиган низолар. Амалий қўлланма / Х. Ёдгоров, Г. Зиганшина, Ш. Ахатова. — Тошкент : Baktria press, 2017. — 192 б.

Д.Хабибуллаев. Fuqarolik protsessual huquqi (savollar va javoblar). — Toshkent, TDYU. 2018. –Б. 153-216.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Хусусийлаштирилган турар жойларга эгалик қилиш, улардан фойдаланиш ва уларни тасарруф қилиш билан боғлиқ ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида"ги 1997 йил 2 майдаги 3-сон қарори

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Судлар томонидан меҳнат шартномаси (контракти)ни бекор қилишни тартибга солувчи қонунларнинг қўлланиши ҳақида" ги 1998 йил 17 апрелдаги 12-сон қарори

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Болалар тарбияси билан боғлиқ бўлган низоларни ҳал қилишда судлар томонидан қонунларни қўллаш амалиёти тўғрисида"ги 1998 йил 11 сентябрдаги 23-сон қарори

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Маънавий зарарни қоплаш ҳақидаги қонунларни қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида" ги 2000 йил 28 апрелдаги 7-сон қарори

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Уй-жой низолари бўйича суд амалиёти ҳақида" ги 2001 йил 14 сентябрдаги 22-сон қарори

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Меҳнат вазифалари бажарилиши муносабати билан ходимнинг ҳаёти ва соғлиғига етказилган

аппарати ходимларини қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ПҚ–4096-сон қарори // "Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами", 1-2-сон, 14-модда.

18. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 12 мартдаги "Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш самарадорлигини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ–4236-сон қарори // "Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами",11-сон, 199-модда

19. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 17 июндаги "Низоларни муқобил ҳал этишнинг механизмларини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-4754-сон қарори // Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 18.06.2020 й., 07/20/4754/0771-сон).

20. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 24 июлдаги "Судлар фаолиятини янада такомиллаштириш ва одил судлов самарадорлигини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони

Халқаро шартномалар:

1. "Фуқаролик процесси масалаларига доир" 1954 йил 1 мартдаги Гаага Конвенцияси.
2. «Халқаро ҳакамлик қарорларини ижросини таъминлаш ва уларни тан олиш тўғрисида" 1958 йил 10 июндаги Нью-Йорк конвенцияси.
3. «Фуқаролик, оилавий ва жиноий ишлар бўйича ҳуқуқий ёрдам ва ҳуқуқий муносабатлар тўғрисида" 1993 йил 22 январдаги Минск Конвенцияси.

Асосий адабиётлар

1. Shoraxmetov Sh.Sh. O`zbekiston Respublikasining fuqarolik protsessual huquqi. –Toshkent: Adolat, 2007. -530 б.
2. Мамасиддиқов М.М. Фуқаролик процессуал ҳуқуқи. Дарслик. Умумий қисм. – Тошкент, 2014. -533 б.
3. Фуқаролик процессуал ҳуқуқи. Дарслик. Махсус қисм. Муаллифлар жамоаси // Масъул муҳаррир: ю.ф.д. З.Н.Эсанова. – Тошкент, 2013.
4. Хабибуллаев Д.Ю. Фуқаролик процессуал ҳуқуқи (саволлар ва жавоблар). Ўқув қўлланма. –Тошкент. ТДЮУ. 2018. -300 б.
5. Mamasiddiqov M.M., Yodgorov X.B., Davletov O'.M. Fuqarolik protsessual huquqi. Umumiy qism. Darslik. –Toshkent, O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi Harbiy-texnik instituti, 2018. –400 b.
6. Mamasiddiqov M.M., Yodgorov X.B., Davletov O'.M. Fuqarolik protsessual huquqi. Maxsus qism. Darslik. –Toshkent, O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi Harbiy-texnik instituti, 2018. –322 b.
7. Эсанова З.Н., Мамасиддиқов М.М., Д.Ю.Хабибуллаев. Фуқаролик процессуал ҳуқуқи. Дарслик. –Т.: ТДЮУ, 2019. -250 б.

VII. МОДУЛ УЧУН АДАБИЁТЛАР

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. –Тошкент: Ўзбекистон, 2019.
2. Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси. –Тошкент: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги. Расмий нашр, 2018.
3. Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик процессуал кодекси. –Тошкент: Ўзбекистон Республикасининг Адлия вазирлиги. Расмий нашр, 2018.
4. Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси. –Тошкент: Ўзбекистон, 2018.
5. Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси. -Тошкент.: Ўзбекистон Республикасининг Адлия вазирлиги. Расмий нашр, 2018.
6. Ўзбекистон Республикасининг Оила кодекси. –Тошкент.: Ўзбекистон Республикасининг Адлия вазирлиги. Расмий нашр, 2018.
7. Ўзбекистон Республикасининг Уй-жой кодекси. // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Ахборотномаси 1999 й. 1-сон, 4-модда.
8. Ўзбекистон Республикасининг “Давлат божи тўғрисида” Қонуни. // Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 07.01.2020 й., 03/20/600/0023-сон, 14.03.2020 й., 03/20/610/0299-сон, 21.05.2020 й., 03/20/619/0622-сон)
9. Ўзбекистон Республикасининг “Адвокатура тўғрисида”ги қонуни. – Тошкент: Адолат, 1997.
10. Ўзбекистон Республикасининг “Адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ва адвокатларнинг ижтимоий ҳимояси тўғрисида”ги Қонуни // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Палаталари Ахборотномаси. 2008 йил. №12, 641-модда.
11. Ўзбекистон Республикасининг “Судлар тўғрисида”ги Қонуни //Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами. 2000. № 11, 155-модда.
12. Ўзбекистон Республикасининг “Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида”ги Қонуни // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Ахборотномаси 2001. 9-10-сон, 169-модда.
13. Ўзбекистон Республикасининг “Прокуратура тўғрисида”ги Қонуни // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси 2001. 9-10-сон, 168-модда.
14. Ўзбекистон Республикасининг “Ҳакамлик судлари тўғрисида”ги Қонуни // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Ахборотномаси 2006 й. 10-сон, 541-модда.
15. Ўзбекистон Республикасининг “Медиация тўғрисида”ги Қонуни // Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари миллий базаси. www.lex.uz.
16. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 13 июлдаги “Суд-ҳуқуқ тизимини янада такомиллаштириш ва суд ҳокимияти органларига ишончни ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-5482-сон Фармони // “Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами”, 28-сон, 574-модда.
17. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 6 январдаги “Судьялик лавозимларига номзодларни тайёрлаш, судьялар ва судлар

зарарникоплашга оид низолар бўйича суд амалиёти ҳақида"ги 2003 йил 19 декабрдаги 18-сон қарори

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Якка тартибда қурилган уйга бўлган мулк ҳуқуқи билан боғлиқ низолар бўйича суд амалиёти тўғрисида"ги 2004 йил 24 сентябрдаги 14-сон қарори.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Ер кодексини татбиқ қилишда суд амалиётида вужудга келадиган айрим масалалар тўғрисида"ги 2006 йил 3 февралдаги 3-сон қарори.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Судлар томонидан никоҳдан ажратишга оид ишлар бўйича қонунчиликни қўллаш амалиёти тўғрисида"ги 2011 йил 20 июлдаги 6-сон қарори.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Судлар томонидан оталикни белгилашга оид ишларни кўришда қонунчиликнинг қўлланилиши тўғрисида"ги 2011 йил 25 ноябрдаги 8-сон қарори.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Судлар томонидан вояга етмаган ва вояга етган меҳнатга лаёқатсиз болалар таъминоти учун алимент ундиришга оид ишлар бўйича қонунчиликни қўллаш амалиёти тўғрисида"ги 2016 йил 29 июлдаги 11-сон қарори.

9-мавзу. Алоҳида тартибда иш юритиш

1. Алоҳида тартибда иш юритиш тушунчаси ва турлари
2. Алоҳида тартибда кўриладиган ишларни бошқа фуқаролик суд ишларини юритиш турларидан фарқи.
3. Юридик аҳамиятга эга бўлган фактларни аниқлаш тўғрисидаги ишларни судда кўриш тартиби.
4. Болани фарзандликка олиш (бундан буён матнда фарзандликка олиш деб юритилади) ҳақидаги ишларни судда кўриш тартиби.
5. Фуқарони бедарак йўқолган деб топиш ва фуқарони вафот этган деб эълон қилиш тўғрисидаги ишларни судда кўриш тартиби.
6. Фуқарони муомала лаёқати чекланган ёки муомалага лаёқатсиз деб топиш ҳақидаги ишларни судда кўриш тартиби.
7. Шахсни ғайриихтиёрий тартибда психиатрия стационарига ётқизиш тўғрисидаги ёки унинг ушбу муассасада ётиши муддатини узайтириш ҳақидаги ишларни судда кўриш тартиби.
8. Шахсни сил касаллигига қарши кураш муассасасининг ихтисослаштирилган бўлимига ғайриихтиёрий тартибда ётқизиш тўғрисидаги ёки унинг ушбу муассасада ётиши муддатини узайтириш ҳақидаги ишларни судда кўриш тартиби.
9. Вояга етмаган шахсни тўлиқ муомалага лаёқатли деб эълон қилиш (эмансипация) тўғрисидаги ишларни судда кўриш тартиби.
10. Мол-мулкни (ашёни) эгасиз деб топиш ҳақидаги ишларни судда кўриш тартиби.
11. Тақдим этувчига деб берилган ҳужжатлар йўқолган тақдирда, улар бўйича ҳуқуқларни тиклаш (чақириб иш юритиш) тўғрисидаги ишларни судда кўриш тартиби.

12. Йўқолган суд ишини юритишни тиклаш тўғрисидаги ишларни судда кўриш тартиби.

Зарурий адабиётлар:

Sh. Shorahmetov. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual huquqi. –Toshkent: Adolat, 2007. Б.364-385.

Д.Хабибуллаев. Fuqarolik protsessual huquqi (savollar va javoblar). — Toshkent, TDYU. 2018. –Б. 217-230.

Mamasiddiqov M.M., Yodgorov X.B., Davletov O'.M. Fuqarolik protsessual huquqi. Maxsus qism. Darslik. –Toshkent, O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi Harbiy-texnik instituti, 2018. –Б.159-222.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Юридик аҳамиятга эга бўлган фактларни аниқлаш ҳақидаги ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида"ги 1991 йил 20 декабрдаги 5-ПЛ-91-сон қарори

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Тақдим этувчига деб берилган ҳужжатлар йўқолган тақдирда уларга бўлган ҳуқуқларни тиклаш (чақириб иш юргизиш) ҳақидаги аризаларнинг судлар томонидан кўрилиши тўғрисида"ги 1992 йил 13 ноябрдаги 5-ПЛ-92-сон қарори

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Судлар томонидан фарзандликка олиш ҳақидаги ишлар бўйича қонунчиликни қўллаш амалиёти тўғрисида"ги 2013 йил 11 декабрдаги 21-сон қарори.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Шахсни ғайриихтиёрий тартибда психиатрия стационарига ҳамда сил касаллигига қарши кураш муассасасининг ихтисослаштирилган бўлимига ётқизиш ёки унинг ушбу муассасаларда ётиши муддатини узайтириш билан боғлиқ фуқаролик ишлари бўйича суд амалиёти ҳақида"ги 2015 йил 18 сентябрдаги 14-сон қарори.

10-мавзу. Ҳакамлик судининг ҳал қилув қарорари билан боғлиқ ишларни юритиш. Фуқаролик процессида чет эл фуқаролари ва ташкилотлар, фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг иштироки.

1. Ҳакамлик судларининг ҳал қилув қарорларини бекор қилиш тўғрисидаги ишларни судда кўриш тартиби.
2. Ҳакамлик судларининг ҳал қилув қарорларини мажбурий ижро этиш учун ижро варақалари бериш ҳақидаги аризаларни судда кўриш тартиби.
3. Чет эл фуқаролари, фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг ва ташкилотларининг фуқаролик процессида иштирок этиш тартиби.
4. Чет давлат судларининг судга доир топшириқларини ижро этиш ва Ўзбекистон Республикаси судларининг чет давлат судларига топшириқлар билан мурожаат қилиши
5. Чет давлат судларининг ва чет давлат ҳакамлик судларининг (арбитражларининг) ҳал қилув қарорларини тан олиш ҳамда ижро этиш тартиби

Зарурий адабиётлар:

Hakamlik muhokamasi. O'quv qo'llanma. Mualliflar jamoasi. – Toshkent: TDYuU, 2018.-120 б.

Д.Хабибуллаев. Fuqarolik protsessual huquqi (savollar va javoblar). — Toshkent, TDYU. 2018. –Б. 270-281.

Mamasiddiqov M.M., Yodgorov X.B., Davletov O'.M. Fuqarolik protsessual huquqi. Maxsus qism. Darslik. –Toshkent, O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi Harbiy-texnik instituti, 2018. –Б.224-238.

11-мавзу. Суд ҳужжатларини қайта кўриш. Суд ҳужжатларининг ижроси

1. Суд ҳужжатининг қонуний, асосли ва адолатли эканлигини текшириш ҳақида мурожаат қилиш ҳуқуқи
2. Суд ҳужжатини бекор қилиш ёки ўзгартириш асослари
3. Апелляция инстанцияси судида иш юритиш
4. Кассация инстанцияси судида иш юритиш
5. Назорат инстанцияси судида иш юритиш
6. Қонуний кучга кирган суд ҳужжатларини янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўриш
7. Суд ҳужжатларини ижро этиш.

Зарурий адабиётлар:

Sh. Shorahmetov. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual huquqi. –Toshkent: Adolat, 2007. Б.386-457.

Д.Хабибуллаев. Fuqarolik protsessual huquqi (savollar va javoblar). — Toshkent, TDYU. 2018. –Б. 231-260.

Mamasiddiqov M.M., Yodgorov X.B., Davletov O'.M. Fuqarolik protsessual huquqi. Maxsus qism. Darslik. –Toshkent, O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi Harbiy-texnik instituti, 2018. –Б.240-290.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг "Судлар томонидан фуқаролик ишларини апелляция ва кассация тартибида кўриш амалиёти тўғрисида"ги 2018 йил 30 ноябрдаги 33-сон қарори.